

บันทึก

เรื่อง ขอให้พิจารณาการยกเว้นอากรของใช้ในบ้านเรือน

ตามประเภทที่ ๑๗๙ แห่งพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร

กรมสารบรรณคณะรัฐมนตรีฝ่ายบริหารได้แจ้งไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาโดยหนังสือที่ ๖๗๓๓/๒๕๐๑ (ภอ.๗) ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๐๑ ความว่า กระทรวงการคลังได้ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับการยกเว้นอากรแก่ของใช้ในบ้านเรือนตามประเภทที่ ๑๗๙ แห่งพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากรข้อเท็จจริงมีอยู่ว่า ด้วยปรากฏว่ามีข้าราชการ นักศึกษา นักธุรกิจและบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทยเดินทางไปต่างประเทศเพื่อศึกษา ดูงาน หรือทำธุรกิจอื่น ๆ เป็นเวลานาน ๆ เสมือนไปมีถิ่นที่อยู่ชั่วคราวในต่างประเทศ เมื่อเดินทางกลับประเทศไทยก็มีของใช้ในบ้านเรือน เช่น ตู้เย็น พัดลม เครื่องรับวิทยุ เครื่องเล่นจานเสียง เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์ ฯลฯ นำเข้ามาพร้อมกับตน และได้ร้องขอยกเว้นค่าอากรต่อกรมศุลกากรสำหรับสิ่งของดังกล่าว ซึ่งบางรายก็ซื้อเข้ามาเมื่อใกล้จะเดินทางกลับ มิใช่ของที่ได้นำไปใช้สอยอยู่เป็นปกติขณะอยู่ในต่างประเทศ จึงเกิดเป็นปัญหาขึ้นว่า ผู้ที่ไปมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศเป็นการชั่วคราว เมื่อกลับเข้ามาในประเทศไทยจะถือว่าเป็นการย้ายภูมิลำเนาไปและย้ายกลับเข้ามาได้เพียงใด และควรได้รับยกเว้นอากรสำหรับของใช้ในบ้านเรือนตามประเภทที่ ๑๗๙ ของพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๗๘ หรือไม่ เพราะพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากรฯ ได้บัญญัติให้ยกเว้นอากรสำหรับของใช้ในบ้านเรือนให้แก่ผู้ที่ย้ายเข้ามาตั้งภูมิลำเนาในราชอาณาจักรเท่านั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองพิเศษ) ได้ตรวจพิจารณาปัญหาเรื่องนี้แล้ว มีความเห็นว่าบุคคลที่จะได้รับการยกเว้นอากรสำหรับของใช้ในบ้านเรือนที่นำติดตัวเข้ามาจากต่างประเทศตามพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๗๘ นั้น ในรายการประเภทที่ ๑๗๙ วรรคท้ายของหมายเหตุ ๑ บัญญัติไว้ว่า แต่ไม่ให้บุคคลใดมีสิทธิที่จะได้รับยกเว้นอากรสำหรับของใช้ในบ้านเรือน เว้นไว้แต่ผู้ที่ย้ายเข้ามาตั้งภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ซึ่งหมายถึงบุคคลที่ย้ายเข้ามาในประเทศไทยเพื่อตั้งภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรเท่านั้น และทั้งนี้ในขณะที่เข้ามาบุคคลนั้นมิได้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศไทย บุคคลอื่น ๆ ซึ่งเข้ามาในประเทศไทยโดยมิใช่ย้ายเข้ามาตั้งภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร เช่น ผู้ที่เข้ามาเพื่อธุรกิจหรือการท่องเที่ยวเป็นการชั่วคราวก็ดี หรือผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่แล้วในประเทศไทยเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยก็ดี ย่อมไม่ได้รับยกเว้นอากรสำหรับของใช้ในบ้านเรือนที่นำติดตัวเข้ามาด้วย เพราะการเข้ามาในประเทศไทยของบุคคลดังกล่าวนี้มิใช่เป็นการย้ายเข้ามาตั้งภูมิลำเนาใน

ราชอาณาจักรตามนัยที่กฎหมายบัญญัติไว้ ฉะนั้น ปัญหาที่ว่า ผู้ที่ไปมีถิ่นที่อยู่ในต่างประเทศเป็นการชั่วคราว เมื่อกลับเข้ามาในประเทศไทยจะถือว่าเป็นการย้ายภูมิลำเนาเข้ามาได้เพียงใดนั้น จึงต้องพึงพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นแต่ละรายไป โดยมาตรา ๔๔ ได้บัญญัติว่า ภูมิลำเนาของบุคคลธรรมดาได้แก่ถิ่นอันบุคคลนั้นมีสถานที่อยู่เป็นแหล่งสำคัญ และมาตรา ๔๘ บัญญัติว่า ภูมิลำเนาย่อมเปลี่ยนไปด้วยการย้ายถิ่นที่อยู่พร้อมด้วยเจตนาปรากฏว่าจงใจจะเปลี่ยนภูมิลำเนา ด้วยเหตุนี้ถ้าปรากฏว่าในระหว่างที่อยู่ในต่างประเทศ ผู้นั้นมีเจตนาถือเอาสถานที่อยู่ในต่างประเทศเป็นแหล่งสำคัญ ก็ถือได้ว่าในระหว่างนั้นผู้นั้นมีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ และเมื่อเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยเพื่อตั้งภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ก็ย่อมได้รับยกเว้นอากรสำหรับของใช้ในบ้านเรือนที่นำติดตัวเข้ามา ส่วนปัญหาที่ว่าสิ่งของใดจะได้รับยกเว้นอากรในฐานะเป็นของใช้ในบ้านเรือนนั้น พระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากรฯ ก็ได้กำหนดไว้แล้วว่าได้แก่ของที่ผู้นำเข้ามาพิสูจน์ให้เป็นที่พอใจอธิบดีกรมศุลกากรว่าเป็นของที่ผู้นำเข้าใช้ในบ้านเรือนของตน ฉะนั้น จึงเป็นอำนาจของอธิบดีกรมศุลกากรที่จะพิจารณาว่าสิ่งของใดบ้างที่ถือได้ว่าเป็นของใช้ในบ้านเรือนอันจะพึงได้รับยกเว้นอากรตามพิกัดอัตราอากรประเภทที่ ๑๗๙ นี้

(ลงชื่อ) หยุต แสงอุทัย

(นายหยุต แสงอุทัย)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๐๑